

Nr 238.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige; given Stockholms slott den 18 april 1947.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över utrikesdepartementsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Östen Undén.

Utdrag av protokollet över utrikesdepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 18 april 1947.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, MOSSBERG, WEIJNE, KOCK.

Ministern för utrikes ärendena anför efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet.

I gällande riksstat är anslaget till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* uppfört med 756 000 kronor att disponeras på följande sätt:

Bihang till riksdagens protokoll 1947. 1 saml. Nr 238.

	Kronor
1. Bidrag till ett svenskt institut för kulturellt utbyte med utlandet (Svenska institutet)	450 000
2. Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet	150 000
3. Bidrag till den svenska rese- och informationsbyrån i New York	31 100
4. Bidrag till svensk-internationella pressbyrån	15 000
5. Upplysningsverksamheten i Sydamerika	50 000
6. Tidningarnas Telegrambyrå för förmedling till utlandet av ekonomiska nyheter rörande Sverige m. m.	11 500
7. Ny upplaga av »Sweden Year Book»	20 000
8. Artikel- och illustrationsmaterial för beskickningar och konsulat	10 000
9. Till ministerns för utrikes ärendena förfogande	18 400
	Summa kronor 756 000

Såsom anmälts i statsverkspropositionen till innevarande års riksdag, ha jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 4 oktober 1946 fyra sakkunniga tillkallats att inom utrikesdepartementet verkställa utredning och avgiva förslag i frågan, huruvida Svenska institutet, Svenska turisttrafikförbundet och andra organisationer för upplysningsverksamhet i utlandet, vilka åtnjuta understöd, kunna helt eller delvis sammanslös ävensom, för den händelse en sammanslagning ej synes böra komma i fråga, huru en klarare avgränsning av nämnda organisationers verksamhetsområden och arbetsuppgifter skall kunna åvägbringas. Såsom sakkunniga ha tillkallats förutvarande statsrådet, direktören K. Ewerlöf, tillika ordförande, filosofie doktorn A. Björnberg, byråchefen i utrikesdepartementet S. V. Dahlman och sekreteraren vid universitetskanslersämbetet kanslirådet G. Z. Topelius. De sakkunniga ha antagit benämningen *1946 års sakkunniga för upplysningsverksamheten i utlandet*.

I statsverkspropositionen framhålles, att utgiftsposterna icke blott för ovannämnda organisationer utan även för upplysningsverksamhet i utlandet avsedd under övriga ovan angivna punkter i viss mån beröres av nämnda utredning, och att det för nästkommande budgetår erforderliga anslagsbehovet därför i sina olika delar borde upptagas till prövning, först sedan utredningen berett möjlighet till ett säkrare bedömande av detsamma. I avvaktan härpå hemställde Kungl. Maj:t, att riksdagen måtte, i avbidan på särskild proposition i ämnet, till upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige för budgetåret 1947/48 beräkna ett anslag av 750 000 kronor.

De sakkunniga ha från början inriktat sitt arbete på att kunna framlägga betänkande och förslag i ämnet i så god tid att desamma kunnat tjäna som vägledning vid uppgörandet av Kungl. Maj:ts slutliga förslag till innevarande års riksdag rörande anslagsbehoven för upplysningsverksamhet i utlandet under nästkommande budgetår. På grund av uppgiftens omfattning och arbetsmaterialets svåröverskådlighet har detta emellertid icke visat sig möjligt. Härtill kommer att de av utredningen berörda informationsorganens karaktär av fristående, med statsbidrag understödda enskilda institutioner gör det nödvän-

dig för de sakkunniga att vid överläggningar med företrädare för de skilda organen ingående dryfta vid utredningen framkomna förslag till organisatoriska och andra ändringar. Det har nämligen av de sakkunniga ansetts lämpligt att ifrågakommande ändringsförslag från början utformas så, att de kunna förväntas vinna nödig anslutning från de berörda institutionernas sida.

Under sådana omständigheter ha de sakkunniga anmodats att separat avgiva yttrande över de framställningar om statsbidrag under budgetåret 1947/48 som inkommit från Svenska institutet, Svenska turisttrafikförbundet ävensom Sveriges allmänna exportförening för vad angår den av Svensk-internationella pressbyrån bedrivna upplysningsverksamheten. I detta nu inkomna yttrande ha de sakkunniga framlagt sin uppfattning rörande upplysningsverksamhetens provisoriska ordnande under nästkommande budgetår och föreslagit anordningar vilka synas kunna genomföras utan föregripande av de sakkunnigas slutliga ståndpunktstagande till det givna utredningsuppdraget. Under de olika punkterna anföra de sakkunniga i huvudsak följande.

Svenska institutet.

Genom proposition till 1944 års riksdag, nr 266, föreslogs inrättandet av Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet och för bestridandet av de med verksamheten förenade kostnaderna under budgetåret 1944/45 äskades samtidigt ett statsanslag av 398 500 kronor.

Redan före Svenska institutets tillkomst utgingo under tredje huvudtiteln betydande belopp för sådan kulturell utbytes- och upplysningsverksamhet, som sedermera överförts till och redovisats på institutets stat. Dessa medel kunna för budgetåren 1939/40—1943/44 uppskattas till respektive 86 000, 90 000, 173 000, 189 000 och 310 400 kronor. Den största i nämnda anslag ingående posten utgjordes av statsbidrag till Stiftelsen svensk-amerikanska nyhetsbyrån. Andra återkommande utgifter avsågo understöd åt universitetslärare i svenska språket i utlandet, smärre studiestipendier åt utlänningar, understöd åt svenska vetenskapsmän, författare m. fl. för föreläsningverksamhet i utlandet, inbjudan av framstående utländska gästföreläsare, anskaffandet av publikationer och filmer om Sverige, omkostnader för Upplysningsnämnden och Kulturrådet m. m.

I enlighet med ovannämnda proposition beviljades Svenska institutet av 1944 års riksdag begärda 398 500 kronor i statsbidrag för budgetåret 1944/45. I propositionen framhölls, att av denna summa 314 000 kronor skulle bestridas av det i statsverkspropositionen av riksdagen för upplysningsverksamhet äskade anslaget av 445 000 kronor. Detta överförande av medel från upplysningsanslaget till institutets budget motiverades tydligen av att institutet komme att övertaga de arbetsuppgifter, vartill förstnämnda summa refererade sig. Det belopp, som härutöver erfordrades som följd av institutets inrättande, uppgick således till 84 500 kronor. För budgetåret 1945/46 har institutet sedermera erhållit ett anslag av 425 000 kronor; för innevarande budgetår är motsvarande belopp 450 000 kronor. Som villkor för beviljandet av statsanslaget för budgetåret 1944/45 förutsattes, att betydande medel komme att ställas till förfogande från enskilt håll. Till rätten att utnyttja statsbidragen för budgetåret 1945/46 och 1946/47 har knutits villkoret att minst lika stora belopp erhålles från enskilt håll.

De sakkunniga önska i detta sammanhang beröra de skiljaktiga meningar, som framkommit i fråga om institutets rätt att utbekomma och utnyttja hela

det för budgetåret 1945/46 anvisade statsanslaget av 425 000 kronor. Institutets av Kungl. Maj:t utsedde revisor, byrådirektören A. Faxelius, har i en till revisionsberättelsen för nämnda verksamhetsår fogad promemoria den 14 oktober 1946 ifrågasatt, huruvida institutet till sådana enskilda bidrag, som enligt riksdagens beslut måste inflyta för erhållande av statsbidrag av motsvarande storlek, finge hänföra andra bidrag än ordinarie medlemsavgifter och möjligen andra tillskott till institutets allmänna verksamhet. Bidrag, som lämnats för speciellt angivna syften, kunde enligt hans förmenande därvid icke medtagas. Från denna utgångspunkt hävdade revisorn, att institutet mottagit allenast 288 600 kronor i enskilda bidrag att balanseras mot statsbidraget. Icke desto mindre hade institutet utbekommit hela statsanslaget. Att detta varit berättigat med hänsyn till ett från verksamhetsåret 1944/45 uppkommet överskott av enskilda bidrag utöver då lämnat statsbidrag, vilket överskott väl täckte underskottet för år 1945/46, ansåg sig revisorn icke kunna medgiva.

I skrivelse till Kungl. Maj:t den 13 november 1946 framhöll institutets styrelse vid bemötandet av de framställda anmärkningarna, att som enskilda bidrag, kvalificerande för erhållande av statsanslag, alla sådana tillskott från enskilt håll måste räknas, som avsåge inom institutets verksamhetsfält fallande arbetsuppgifter. Med hänsyn bland annat därtill att under budgetåret 1944/45 de enskilda bidragen överstigit de erhållna statsmedlen med 152 806 kronor 57 öre, att dessa bidrag i största utsträckning lämnats såsom engångsbidrag till verksamheten utan att ha angivits som medlemsavgifter eller dylikt för en bestämd period samt att budgetårsgränsen den 1 juli 1945 med säkerhet icke framstått som relevant för bidragsgivarna, vidhöll styrelsen, att institutet varit fullt berättigat att till de under budgetåret 1945/46 inbetalade enskilda bidragen lägga jämväl nyssnämnda överskott. Härigenom komme de enskilda bidragen under budgetåret att uppgå till 461 906 kronor 54 öre eller 36 906 kronor 57 öre mera än statsanslaget. Sistnämnda summa borde institutet på enahanda grunder ha rätt att tillgodoräkna sig för erhållande av statsanslag under budgetåret 1946/47.

De sakkunniga ansluta sig till institutets uppfattning i fråga om vilka bidrag från privat håll, som böra berättiga till erhållande av motsvarande belopp av statsmedel. Varje enskilt tillskott, som lämnas för ändamål inom den fastställda ramen för institutets verksamhet, torde enligt de sakkunnigas mening böra betraktas som bidrag i anförda kvalificerande bemärkelse. Beträffande institutets rätt att under ett verksamhetsår räkna sig ett överskott på enskilda bidrag från ett tidigare verksamhetsår till godo för erhållande av statsanslag, kunna rent formella skäl tala för den av revisorn hävdade uppfattningen och de sakkunniga skulle i och för sig ha funnit det naturligt, om institutet på ett tidigt stadium underställt ifrågavarande principiella spörsmål Kungl. Maj:ts prövning. Emellertid synas starka sakliga skäl kunna anföras för institutets ståndpunkt. Det förefaller uppenbart, att de medlemmar, som före den 1 juli 1945 tillskötto bidrag till institutet, icke avsågo dessa endast för den korta period av några månader, under vilken institutet faktiskt var i verksamhet under ifrågavarande budgetår. Därest det stått klart för bidragsgivarna, att deras tillskott icke skulle kvalificera för statsanslag under påföljande budgetår, hade de utan svårighet kunnat vidtaga sådana anordningar, att endast nödiga minimibelopp betalats före den 1 juli 1945 och återstoden efter nämnda datum. De sakkunniga vilja framhålla, att ett rigoröst fasthållande vid den av revisorn anförda ståndpunkten måste framstå som mindre ändamålsenligt och ägnat att motverka fortsatta strävanden att erhålla största möjliga enskilda bidrag till institutets verksamhet. Dessa omständigheter böra enligt de sakkunnigas mening tillmätas avgörande betydelse.

I anslutning till det anförda ha de sakkunniga funnit lämpligt att till be-

handling upptaga jämväl vad som i remisskrivelsen från Svenska institutet anförts angående grunderna för verksamhetens finansiering. Institutets hemställan, att med statsanslagets utfående i fortsättningen icke måtte förenas kravet på paritet mellan statsmedel och enskilda bidrag, föranledes närmast av erfarenheter under de senaste åren beträffande svårigheterna att från enskilda personer, företag och sammanslutningar erhålla så stora bidrag, att hälften av institutets omkostnader kunnat bestridas därmed.

De sakkunniga nödgas vitsorda, att institutet icke överdrivit vanskligheterna i detta avseende. Endast med stora ansträngningar har det lyckats de personer, som inom institutets ledning svarat härför, att anskaffa de för verksamheten erforderliga enskilda medlen. Det lär heller icke kunna bestridas, att — som institutet framhållit — den nuvarande paritetsregeln skapar ett osäkerhetstillstånd till men för en rationell arbetsplanering på längre sikt, därigenom att full visshet rörande storleken av de enskilda bidragen och därmed också de disponibla statsmedlen kan vinnas i regel först sedan en betydande del av arbetsåret förflutit. Skulle av skäl, som ej på förhand låta sig bedöma, och alldenstund stadgarna icke ålägga medlemmarna någon skyldighet att för en viss följd av år erlagga till beloppet fixerade bidrag till institutet, de enskilda medelstillskotten under ett budgetår understiga den av statsmakterna beviljade bidragssumman, komme institutet att automatiskt åsamkas motsvarande minskning i fråga om statsmedlen och till följd härav tvingas att i väsentlig omfattning avbryta den planerade och redan inledda verksamheten under arbetsåret.

När de sakkunniga för sin del, efter omsorgsfullt övervägande, vilja tillstyrka, att statsanslaget till Svenska institutet för nästkommande budgetår och framgent anvisas, utan att därvid som villkor uppställas, att ett lika stort eller annars närmare angivet belopp erhålles från enskilt håll, sker detta icke endast under hänvisning till dessa praktiska synpunkter utan även av principiella skäl. De sakkunniga hålla nämligen före, att institutets allmänna upplysningsverksamhet i utlandet om Sverige och de kulturförbindelser, som det i syfte att öka kunskapen om vårt land fått till uppgift att främja, i främsta rummet representera ett gemensamt nationellt intresse av den betydelse, att det måste anses tillkomma det allmänna att under alla förhållanden säkerställa effektiviteten och kontinuiteten i arbetet. Det synes därför rimligt, att staten åtager sig att bestrida de grundläggande kostnaderna för denna verksamhet utan att göra sitt bidrag villkorligt. Även om det kan hävdas, att export- och importföretagen inom landets näringsliv gagnas av en vidgad kännedom om Sverige i utlandet och därav föranledd allmän »good will», förefaller det de sakkunniga, som om nyttan och det ekonomiska värdet för dessa företag av institutets arbete i varje enskilt fall svårligen låte sig fastställa. Ofta nog torde de framställningar, som riktas till enskilda företagare om bidrag till institutet, av vederbörande uppfattas som en vädjan att utöver skatter och allmänna pålagor göra en uppoffring för ett allmänt nationellt ändamål. Erinras må, hurusom en av de sakkunniga verkställd specialundersökning visar, att de enskilda bidragen till institutet och organisationer med liknande eller besläktade informationsuppgifter — Svenska turisttrafikförbundet, Svensk-internationella pressbyrån, Stiftelsen svensk-amerikanska nyhetsbyrån, Riksföreningen för svenskhetens bevarande i utlandet m. fl. — kunna beräknas till omkring en miljon kronor för innevarande och minst 900 000 kronor för nästkommande budgetår. Beaktas bör vidare, att statsbidraget till Svenska institutet till övervägande del utgöres av medel för ändamål, till vilka statsmakterna före institutets tillkomst beviljade anslag utan att ifrågasätta bidrag från enskilt håll i viss relation till statsmedlens storlek. Till ytterligare stöd för sin åsikt, att paritetsregeln rättvisligen bör

frångås vid beviljandet av statsmedel till Svenska institutet, önska de sakkunniga slutligen hänvisa till det förhållandet, att de sedan budgetåret 1934/35 utgående statsbidragen till Svenska turisttrafikförbundet, vars verksamhet företer nära beröringspunkter med institutets, vid intet tillfälle gjorts beroende av de enskilda bidragens omfattning, oaktat det här rör sig om betydande belopp av statsmedel och förbundets enskilda medlemmar måste anses ha dragit en direkt ekonomisk fördel av den av förbundet bedrivna turistpropagandan. Det framstår under sådana förhållanden knappast som konsekvent att ett strängare betraktelsesätt skall tillämpas av statsmakterna i fråga om den allmänt kulturella upplysningsverksamhet till hela landets gagn, som bedrivs av Svenska institutet.

Den av institutet framförda tanken, att staten med sitt anslag i huvudsak skulle garantera institutets fasta omkostnader, främst den organisatoriska ramen, medan verksamhetens omfattning och innehåll gjordes beroende av bidragen från enskilt håll, synes de sakkunniga i och för sig representera en riktigare princip för fastställandet av statsanslagets och de privata bidragens inbördes relation än hittills gällande paritetsregel. Till frågan, huruvida förutsättningar föreligga för en uppdelning av de statliga och enskilda bidragen enligt dessa riktlinjer, skola de sakkunniga återkomma i sitt betänkande.

För vinnande av överskådlighet ha i nedanstående uppställning sammanförts *dels* en av Svenska institutet under hösten föregående år uppgjord utgiftsstat för innevarande budgetår (I), *dels* ett av institutet till de sakkunniga den 12 nästlidne mars överlämnat förslag till reducerad budget för samma tid (II), *dels ock* institutets beräkning av utgiftsstat för budgetåret 1947/48 (III).

Central och vid huvudkontoret i Stockholm bedriven verksamhet.

	I.	II.	III.
Publikationer, artiklar m. m.	43 000	23 000	65 000
Böcker, broschyurer, bilder, grammofonskivor m. m.	11 000	9 000	15 000
Filmverksamhet	40 000	20 000	60 000
Översättningar m. m.	5 000	2 000	10 000
Löner, pensioner m. m.	137 000	137 000	168 000
Hyra, porto, telefon, kontorsmaterial, inventarier	37 000	35 000	37 000
Böcker, tidningar, trycksaker	7 000	7 000	7 000
Resor, representation	15 000	15 000	15 000
Sammanträdeskostnader, revision m. m. ...	3 000	3 000	3 000
Oförutsedda utgifter	10 000	5 000	10 000

I utlandet bedriven verksamhet.

U. S. A.:

Svensk-amerikanska nyhetsbyrån	285 000	270 000	285 000
Svenska informationsbyrån i Minneapolis	41 000	41 000	—
Svenska lektorer vid amerikanska universitet samt övrig upplysningsverksamhet i USA	42 000	41 000	40 000

England:

Svenska institutet i London	35 000	55 000	60 000
Vissa anskaffnings- och inredningskostnader	30 000	30 000	—
Svenska lektorer och språkassistenter vid engelska universitet	6 000	6 000	8 000

	I.	II.	III.
<i>Frankrike:</i>			
Svenska institutet i Paris.....	37 000	37 000	45 000
Svensk lektor vid universitetet i Paris ..	6 000	6 000	6 000
<i>Tjeckoslovakien:</i>			
Svenska institutet i Prag samt svensk lektoratsverksamhet	14 000	14 000	14 000
<i>Italien:</i>			
Svenska lektorer vid italienska universitet	12 000	10 000	17 000
<i>Island:</i>			
Svensk lektor vid universitetet i Reykjavik	8 000	8 000	8 000
Upplysningsverksamhet i övriga europeiska länder.....	20 000	—	25 000
Upplysningsverksamhet i Sydamerika....	15 000	—	—
Övriga utgifter för svenska lektorer i utlandet.....	1 000	1 000	12 000
Svensk-internationella pressbyrån	15 000	15 000	—

Allmänt kulturutbyte.

Inbjudan av utländska specialister, vetenskapsmän, föredragshållare m. m.	15 000	11 000	15 000
Inbjudan av holländska intellektuella	60 000	60 000	—
Stipendier för utlänningars studier i Sverige	20 000	20 000	20 000
Understöd till svenskars föredrags- och studibesök i utlandet	15 000	4 000	15 000
Stipendier för svenskars studier i utlandet	20 000	5 000	20 000
Utställningar, svenska veekor m. m.	45 000	8 000	50 000
Kurser, konferenser m.m.....	10 000	2 000	20 000
Summa kronor	1 080 000	900 000	1 050 000

De sammanlagda kostnaderna för nästkommande budgetår beräknas sålunda enligt utgiftsstat III komma att uppgå till 1 050 000 kronor, innebärande formellt en minskning med 30 000 i förhållande till för innevarande budgetår enligt utgiftsstat I förutsatta utgifter men reellt en ökning med 75 000 kronor av kostnaderna för institutets egentliga verksamhet, enär omkring 90 000 kronor av innevarande budgetårs utgifter avsett ändamål av engångskaraktär och 15 000 kronor, som under året avsatts till Svensk-internationella pressbyrån, icke upptagits i institutets budget för nästkommande budgetår.

Till finansiering av den för nästkommande budgetår planerade verksamheten hemställer institutet om ett statsbidrag å minst 700 000 kronor, vilken summa i det närmaste skulle täcka samtliga fasta organisationskostnader men icke inrymma medel för publikationer, utställningar och andra arbetsuppgifter av mindre bunden natur. För att bestrida kostnaderna härför räknar institutet

med privata bidrag, främst i form av medlemsavgifter, till ett sammanlagt belopp av 350 000 kronor. Med hänsyn till de tidigare berörda svårigheter, som numera möta institutets strävanden att erhålla tillskott från enskilt håll, och under hänvisning till att enskilda bidrag under innevarande verksamhetsår — engångsbidragen för speciella ändamål ävensom överförd besparing frånräknade — beräknas uppgå till högst 325 000 kronor, synes det de sakkunniga, som om det anförda beloppet av 350 000 kronor icke vore beräknat i underkant utan snarare byggde på en optimistisk uppskattning av den privata bidragsvilligheten. En höjning av denna inkomstpost torde i varje fall näppe- ligen kunna förväntas.

Den till 250 000 kronor uppgående ökning av statsanslaget, från 450 000 kronor till 700 000 kronor, som institutet föreslagit samtidigt med hemställan om sloandet av statsbidragets villkorliga karaktär, är tvevelsutan betydande. Till de motiv, som institutet anfört för sin framställning — att flera statliga organ genom institutets verksamhet avlastats kostnadskrävande arbetsupp- gifter, att kostnadsberäkningarna hållits så låga som möjligt och ingalunda medgiva en verksamhet av önskvärd eller möjlig omfattning, att ett ökat stats- anslag skulle gynnsamt påverka medelsanskaffningen från enskilt håll samt att möjligheterna för upplysningsverksamheten i utlandet angående Sverige nu äro större än någonsin och att en minskning av densamma på lång sikt framstår såsom skadlig — vilja de sakkunniga i princip giva sin anslutning, desto hellre som de under sitt hittills utförda utredningsarbete erhållit ett väldokumenterat intryck av omfattningen och betydelsen för landet av den verk- samhet, som Svenska institutet under sin föga mer än tvååriga tillvaro hunnit utföra. Ehuru de sakkunniga sålunda finna det önskvärt, att statsmedel ställas till institutets förfogande i den i remisskrivelsen föreslagna omfattningen, synes det dem rådligt att icke utgå ifrån, att den ifrågasatta avsevärda anslags- ökningen skall komma att godtagas; anledning finnes nämligen att förmoda, att statsmakterna i nuvarande statsfinansiella läge nödgas tillämpa en restrikt- iv anslagspolitik för ändamål, som till någon mera väsentlig del förutsätta utgifternas vederlag i främmande valutor. Det torde även få anses naturligt, om Kungl. Maj:t före äskandet av en anslagsökning av den storleksordning, varom här är fråga, önskar avbida de sakkunnigas slutliga betänkande för erhållande av en mera fullständig uppfattning om de skilda upplysningsinsti- tutionernas organisatoriska förhållanden och medelsbehov. När de sakkun- niga därför se sig nödsakade att räkna med ett i huvudsak oförändrat stats- bidrag till Svenska institutet för nästkommande budgetår, önska de samtidigt uttala, att denna lösning bör betraktas som provisorisk. De sakkunniga anse sig vidare böra framhålla, att, även om det skall visa sig möjligt för dem att i enlighet med utredningsdirektiven utfinna och förorda smidiga och kost- nadsbesparande samarbetsformer för de skilda informationsorganen för framtiden, icke oväsentliga kostnadsökningar med därav föranledda krav på höjda statsbidrag redan nu framstå såsom sannolika för budgetåret 1948/49.

När fråga uppkommer om de delposter, som upptagas i institutets beräk- nade utgiftsstat för nästkommande budgetår, vilja de sakkunniga inlednings- vis erinra om, dels att det tidigare statsanslaget till Stiftelsen svensk-ameri- kanska nyhetsbyrån efter Svenska institutets inrättande utgått över institu- tets budget, dels ock att vid beviljande av statsanslag till institutet förutsatts, att ett särskilt bidrag å 15 000 kronor skulle av institutet utgivas till Svensk- internationella pressbyrån. För båda dessa byråer gäller, att deras verksam- het i främsta rummet avser sådan press- och informationstjänst, som icke till- hör institutets arbetsprogram. Något vägande skäl att bibehålla den tillämpade anordningen synes därför enligt de sakkunnigas mening icke föreligga. De sakkunniga finna emellertid icke nu påkallat att föreslå någon ändrad disposi-

tion vad Stiftelsen svensk-amerikanska nyhetsbyrån beträffar, men avse att återkomma till detta spörsmål i sitt betänkande. I fråga om det senare organet, Svensk-internationella pressbyrån, hemställes från byråns huvudman, Sveriges allmänna exportförening, att samtliga statsanslag till byrån för nästa budgetår måtte sammanföras till en post på upplysningsanslaget under tredje huvudtiteln. I sin utgiftsstat för samma budgetår har Svenska institutet icke heller beräknat något bidrag till byrån. Mot den sålunda föreslagna medelsöverföringen ha de sakkunniga icke funnit något att invända.

I detta sammanhang vilja de sakkunniga ifrågasätta en annan omdisposition på upplysningsanslaget, avseende icke endast anslagsmedel utan även viss arbetsuppgift. De sakkunniga syfta på utgivandet av de utförliga handböcker på främmande språk om vårt land, som benämnas Sverige-böcker och vilkas redigering och distribution hittills åvilat utrikesdepartementets pressbyrå. För detta ändamål har pressbyrån en följd av år anvisats medel under upplysningsanslaget. För budgetåret 1945/46 ha 30 000 kronor och för innevarande budgetår 20 000 kronor anvisats för tillgodoseendet av detta ändamål. De sakkunniga ifrågasätta, huruvida det kan anses rationellt, att pressbyrån efter Svenska institutets inrättande fortfarande belastas med ett publiceringsarbete av denna art. Det förefaller nämligen de sakkunniga mera ändamålsenligt, att denna uppgift liksom tidigare liknande sådana överföres från pressbyrån till institutet och att Sverige-böckerna infogas i ett planmässigt sammanhang med den övriga upplysningslitteratur rörande vårt land, som det tillkommer institutet att ombesörja. Det för pressbyrån avsedda anslaget av 20 000 kronor för nyssnämnda ändamål bör följaktligen från och med nästkommande budgetår överföras till institutet.

De båda omdispositioner av anslagsmedel, för vilka ovan redogjorts, medföra en ökning i förhållande till nu utgående statsanslag till Svenska institutet med 5 000 kronor från 450 000 kronor till $(450\ 000 - 15\ 000 + 20\ 000 =)$ 455 000 kronor. Återstående medel på upplysningsanslaget minskas med motsvarande belopp av 5 000 kronor.

I fråga om övriga delposter på institutets utgiftsstat ha de sakkunniga icke funnit anledning till erinran. Kostnadsberäkningarna synas i allt väsentligt omsorgsfullt uppgjorda.

Under förutsättning att statsmakterna för nästkommande budgetår bevilja institutet ett efter ovan angivna grunder beräknat belopp av 455 000 kronor utan vidhållande av paritetsregeln samt att de enskilda bidragen för samma tid jämligt institutets beräkningar uppgå till 350 000 kronor, skulle de sammanlagda inkomsterna för verksamhetsåret 1947/48 utgöra 805 000 kronor. Denna summa understiger med $(1\ 050\ 000 - 805\ 000 =)$ 245 000 kronor det av institutet anmälda medelsbehovet för nämnda budgetår.

Enligt vad de sakkunniga under hand erfarit, förefinnas vissa möjligheter, att institutet genom tillämpning av den i det föregående omnämnda reducerade budgeten för innevarande verksamhetsår icke behöver taga i anspråk tillgängliga överskottsmedel från budgetåret 1945/46, uppgående till 178 000 kronor. I sådant fall bleve dessa medel disponibla för nästkommande budgetår. Den sammanlagda summa, som därigenom komme att i bästa fall stå till förfogande, skulle uppgå till $(455\ 000 + 350\ 000 + 178\ 000 =)$ 983 000 kronor eller $(1\ 050\ 000 - 983\ 000 =)$ 67 000 kronor mindre än vad som i budgetförslaget förutsetts. Om emellertid hänsyn toges till att de beräknade utgiftsposterna torde kunna vidkännas viss nedskärning, utan att avgörande olägenheter uppstå — i samråd med ledningen för Stiftelsen svensk-amerikanska nyhetsbyrån ha de sakkunniga sålunda funnit en minskning av stiftelsens anslag med 20 000 kronor möjlig; likaså framstå besparingar på anslagen till svenskars studiebesök i utlandet, utställningar, svenska veckor och kurser m. m. såsom tänk-

bara — synas vissa förutsättningar föreligga för ett fullföljande i allt väsentligt av den för nästkommande budgetår planerade verksamheten.

Under hänvisning till vad de sålunda anfört ha de sakkunniga tillstyrkt, att för Svenska institutets verksamhet under budgetåret 1947/48 anvisas ett statsanslag av 455 000 kronor, däri inbegripet 20 000 kronor för utgivande av s. k. Sverige-bok, ävensom att detta anslag får av institutet utnyttjas oavkortat och utan därtill knutet villkor beträffande storleken av det belopp, som i enskilda bidrag må komma att ställas till institutets förfogande.

Svenska Turisttrafikförbundet.

I sin framställning till Kungl. Maj:t om statsbidrag för budgetåret 1947/48 framhåller Svenska turisttrafikförbundet att den under krigsåren starkt beskurna verksamheten under det gångna verksamhetsåret ånyo i allt större utsträckning kommit i gång. Sverige hade under år 1946 besökts av ett stort antal utländska resande, främst engelsmän och amerikanare, och antalet kunde med säkerhet väntas växa under de närmaste åren. Detta komme att ske utan någon direkt propagandaverksamhet för Sverige som turistland. Efterfrågan på resor till Sverige överstege vida tillgången på transportmedel. Transportkapaciteten kunde emellertid under instundande säsong väntas avsevärt stegras och man måste därför i Sverige bereda sig på att möta de svårigheter, som genom den ansträngda hotellsituationen vore att emotse. Tanken att vidtaga restriktiva åtgärder mot tillströmningen av utländska resande avvisar förbundet som synnerligen olycklig. Sverige hade ett vitalt intresse av att den fria resandetrafiken med andra länder i rimlig utsträckning upprätthölls. Det vore ett faktum att de utländska turisterna tillförde landet stora ekonomiska fördelar, som endast delvis kunde redovisas i siffror.

I framställningen hänvisas vidare till den utredning angående provisoriska åtgärder för att möta turistströmmen, som statsrådet och chefen för handelsdepartementet uppdragit åt en sakkunnigkommitté med förbundets verkställande direktör som ordförande. I samråd med dessa sakkunniga hade förbundet beslutat att hos handelsdepartementet hemställa om ett anslag av lotterimedel av 50 000 kronor för att upprätta en särskild mottagningscentral för utländska turister.

Även om ingen direkt turistpropaganda sålunda bedrevs och även om särskilda medel anvisades till nämnda mottagningscentral komme förbundet att ställas inför en kraftigt ökad arbetsbörda. Främlingar som reste till Sverige, borde, framhåller förbundet, beredas ett sådant mottagande att vistelsen här ej bleve dem en besvikelse. Icke minst krävde den nu rådande situationen på reselivets område ett omfattande upplysningsarbete i syfte att för utländsk publik klargöra de faktiska förhållandena i Sverige på reselivets område, de svårigheter som mötte och de möjligheter som funnes att undvika och övervinna dessa. I anslutning härtill erinras i skrivelsen om huru under kriget förbundets utlandsrepresentation varit inskränkt till ett minimum och att densamma nu successivt måste återuppyggas.

Turisttrafikförbundets budgetförslag har följande utseende:

Utgifter.

<i>Huvudkontorets administration m. m.</i>		Kronor
Löner med rörligt tillägg	85 000	
Hyra	5 000	
Städning, el. ljus, kontorsmaterial m. m.	5 000	
Porto, telegram, telefon	7 000	
Reserv	5 000	107 000

Övriga kostnader för huvudkontoret.

Kongresser och möten	3 000	
Skatter, utskylder	9 000	
Revision	850	
Pensioner	5 400	
Mottagningscentral för utländska resande	50 000	
Diverse kostnader	5 000	73 250

Publikationer, filmer m. m.

Publikationer, affischer etc.	60 000	
Foton och skioptikon	20 000	
Filmer	30 000	
Resor	5 000	115 000

Kontor och ombud i utlandet.

SJ:s resebyråer för lokal, personal och administration	49 000	
New York-byrån	90 000	
Rombyrån	10 000	
Schweizbyrån	38 000	
Parisbyrån	15 000	202 000
	<u>Summa kronor</u>	497 250

Inkomster.

Begärt anslag av lotterimedel till upprättande av en mottagningscentral för utländska turister	50 000
Statens järnvägars bidrag	49 000
Utrikesdepartementets bidrag för New Yorkbyrån	31 100
Beräknat bidrag från SJ och annat håll för Schweizbyrån	20 000
Medlemsavgifter	40 000
Räntor	3 000
Fastigheten	32 500
	<u>Summa kronor</u>
	225 600

I jämförelse med det förslag till inkomst- och utgiftsstat, som förbundet på sin tid framlade för innevarande budgetår, innebär förslaget för 1947/48 i huvudsak dels en förstärkning av huvudkontorets administration i samband med den ofrånkomliga stegringen i de centrala organisations- och informationsuppgifterna dels ock ökade anslag till publikationer samt till New York-byrån. Å andra sidan anses tidigare förutsedd kostnad för kontor och ombud i Sydamerika kunna tills vidare utgå.

Förbundet hemställer, att i statsbidrag måtte utgå kronor 271 650 eller kronor 121 650 mer än för det nu löpande budgetåret beviljade bidraget.

De *sakkunniga* erinra därom att förbundet under åren före det andra världskriget åtnjöt mycket betydande anslag av allmänna medel. För ett vart av budgetåren 1934/35—1940/41 erhöll sålunda förbundet statsanslag under sjätte huvudtiteln uppgående till respektive 110 000, 180 000, 190 000, 190 000, 200 000, 250 000 och 100 000 kronor. Under de närmast följande krigsåren utgick intet statsanslag, bortsett från det särskilda bidrag, som alltsedan budgetåret 1940/41 från upplysningsanslaget på tredje huvudtiteln utanordnats till förbundets byrå i New York. I september 1943 anhöll förbundet, under hänvisning till önskvärdheten av att förberedelser i god tid träffades för en aktivisering av verksamheten efter krigsslutet, om ett anslag av i runt tal 270 000 kronor. Kungl. Maj:t fann emellertid frågan för tidigt väckt, och först för budgetåret 1945/46 beviljades av riksdagen, på Kungl. Maj:ts förslag, ett anslag av 60 000 kronor, vilket för innevarande budgetår höjts till 150 000 kronor.

De direkta statsanslag, som förbundet åtnjöt före kriget, kompletterades av betydande andra inkomster i form av medlemsavgifter, tillskott från kommunikationsföretag, intäkter av annonsering i förbundets publikationer etc. För kalenderåret 1939 uppgingo exempelvis sistnämnda inkomster till 281 884 kronor, vilket belopp jämte de två halva statsbidragen för samma tid — sammanlagt 225 000 kronor — väl täckte förbundets till 470 579 kronor uppgående utgifter och även gav ett överskott av 42 436 kronor. Under de följande krigsåren reducerades successivt förbundets enskilda bidrag för att först under år 1945 åter visa någon uppgång. Till följd av den genomgripande inskränkning i verksamheten, som orsakades av krigsförhållandena, minskades emellertid utgifterna i än högre grad än de sjunkande inkomsterna.

De under dessa år därigenom uppkomna överskotten på sammanlagt omkring 240 000 kronor ha gjort det möjligt för förbundet att finansiera ett gradvis återuppbyggande av verksamheten, som de årliga bidragen från allmänt och enskilt håll annars icke skulle ha tillåtit. Redan för kalenderåret 1944 uppgingo utgifterna till 185 767 kronor och överstego inkomsterna med 26 034 kronor. För år 1945 voro motsvarande siffror 257 780 och 84 493 kronor och för år 1946 435 365 och 110 453 kronor. Genom underskotten nämnda år, sammanlagt 221 280 kronor, har förbundet sålunda i stort sett förbrukat sina medelsreserver.

Att statsanslagen till förbundet för föregående och innevarande budgetår, trots att turisttrafikens ekonomiska och kulturella betydelse tydligt under-

strukits bland annat i yttrande av den s. k. Amerika-utredningen och i statsverkspropositionen till 1945 års riksdag, likväl satts till betydligt lägre belopp än dem, turisttrafikförbundet hemställt om, har motiverats med, att tiden ännu icke ansetts vara inne för upptagande av verksamheten i fredsmässig omfattning, och har måhända även sin grund i den omständigheten, att förbundet haft icke obetydliga reserver till sitt förfogande.

I anslutning härtill anföra de sakkunniga.

Under innevarande och sannolikt även instundande år torde något behov av aktiv turistreklam ännu icke komma att föreligga. Enligt de sakkunnigas mening har turisttrafikförbundet med all rätt framhållit, att Sverige även utan egentlig resepropaganda har att emotse en tillströmning av turister i en sådan omfattning, att det blir mycket svårt att bemästra de problem, som skapas av bristen på hotell och andra inkvarteringsmöjligheter. Att därav draga den slutsatsen, att förbundet allttjämt borde mer eller mindre förbli i det förpuppningsstadium, i vilket det under krigsåren befunnit sig, och att förbundet måhända alltför tidigt aktiviserat sin verksamhet, är emellertid enligt de sakkunnigas uppfattning icke riktigt. Det framstår som ett klart svenskt intresse, att främlingar, som besöka vårt land, få största möjliga behållning av sin vistelse här. Oberoende av om turister söka sig hit på eget initiativ eller som följd av svensk resepropaganda, ha de anspråk på information och bistånd i många olika former. De uppgifter, som i detta sammanhang åvila turisttrafikförbundet såsom turistnäringens centralorganisation för kontakten med utlandet, synas icke kunna eftersättas. Betonas bör också, att situationen inom det internationella reselivet på kort tid kan i grund förändras. Man måste räkna med, att många länder, som för närvarande äro ur stånd att mottaga främmande turister, om något år åter skola vara rustade härför. Det synes under sådana förhållanden ligga vikt uppå, att vårt land i god tid förbereder sig för konkurrensen på detta område.

Mot bakgrunden av här anförda allmänna bedömanden ha de sakkunniga prövat förbundets arbetsprogram och budgetberäkningar för verksamhetsåret 1947/48. Utgifterna uppskattas till sammanlagt 497 250 kronor. Med frånräknande av kostnaderna för inrättandet vid huvudkontoret av en särskild motagningscentral för främmande turister, för vilket ändamål förbundet i särskild ordning begärt anslag av lotterimedel, uppgår slutsumman till 447 250 kronor, vilket betecknar en ökning med 31 800 kronor i jämförelse med de för innevarande budgetår beräknade utgifterna. De sakkunniga finna de av förbundet anförda beräkningarna av de enskilda utgiftsposterna i allt väsentligt väl motiverade. Inom en på viktigare punkter mera begränsad ram synes det enligt deras uppfattning svårligen möjligt för turisttrafikförbundet att efterkomma de krav, som i rådande läge och med tanke på det framtida utgifterna måste ställas på förbundet som informationsorgan för de samfälliga svenska turistintressena.

Till finansiering av utgiftsstaten räknar förbundet med medlemsavgifter och andra bidrag till ett sammanlagt belopp av 175 600 kronor och finner sig på grundval av denna kalkyl föranlåtet att begära ovannämnda statsanslag av 271 650 kronor. I förhållande till statsbidraget under innevarande budgetår innebär denna summa en ökning med (271 650 — 150 000 =) 121 650 kronor.

Enligt vad de sakkunniga under hand inhämtat, finnes numera skäl att räkna med en något ökad inkomstsumma i vad avser tillskottet av icke-statsmedel, därigenom att intäkter i samband med annonseringen i förbundets publikationer ånyo beräknas komma att inflyta; före kriget uppingo in-

komster av denna natur till icke obetydliga belopp. Samtidigt synes enligt de sakkunnigas mening anledning föreligga att utgå ifrån, att avkastningen av förbundets fastighet blir större än vad som förutsatts i budgetförslaget. I detta upptages nämligen den väntade inkomsten på fastigheten till 32 000 kronor, ehuru nettoavkastningen för den senaste femårsperioden enligt förbundets årsberättelser uppgått till 43 000 kronor för år. Slutligen se sig de sakkunniga föranlätna att efterlysa vida större belopp i medlemsavgifter och liknande bidrag. Under kalenderåret 1939 uppgingo medlemsavgifterna till förbundet till 54 267 kronor 80 öre, medan de år 1946 icke nådde ett högre belopp än 28 120 kronor. Det förefaller de sakkunniga uppenbart, att förbundet i detta avseende icke uttömt sina möjligheter och att en energiskt bedriven medlemsvärvning borde kunna leda till, att de i budgetförslaget beräknade inkomsterna för medlemsavgifter, 40 000 kronor, icke oväsentligt ökades.

Därest förbundets sammanlagda inkomster av ovan omförmält slag till följd av nyssnämnda omständigheter och åtgärder förutsättas ökade från 175 600 kronor till 200 000 kronor, skulle behovet av statsanslag jämlikt budgetförslaget nedbringas från den begärda summan av 271 650 kronor till 247 250 kronor, eller (247 250 — 150 000 =) 97 250 kronor utöver vad statsmakterna för innevarande budgetår beviljat förbundet.

De sakkunniga anse en dylik höjning av anslaget väl motiverad. Liksom i fråga om Svenska institutets hemställan om ökat statsbidrag för nästkommande budgetår finnes emellertid enligt de sakkunnigas mening anledning att även i detta sammanhang fästa avseende vid statsmakternas sannolika obenägenhet att för närvarande medverka till avsevärda höjningar av statsanslagen till upplysningsverksamheten i allmänhet. Å andra sidan synes man icke kunna bortse ifrån, att den »export inom landets gränser», vartill turisttrafikförbundet effektivt medverkar, måste betecknas som särskilt angelägen just i förhandenvarande valutaläge, då ett ökat tillflöde till landet av utländska betalningsmedel framstår såsom synnerligen önskvärt. Därtill kommer, att Kungl. Maj:t i anledning av förbundets i särskild ordning avgivna framställning om ett bidrag å 50 000 kronor av lotterimedel för upprättandet av den ovan omförmälda mottagningscentralen den 11 innevarande månad anvisat allenast 15 000 kronor, till följd varav förbundets ordinarie utgiftsstat måste vidkännas ytterligare belastning.

De sakkunniga förorda, att för Svenska turisttrafikförbundets verksamhet under budgetåret 1947/48 anvisas ett med 50 000 kronor till (150 000 + 50 000 =) 200 000 kronor höjt statsanslag. Därvid förutsättes att det bidrag å 31 100 kronor, som sedan budgetåret 1943/44 utgått från upplysningsanslaget under tredje huvudtiteln till den förbundet underställda Svenska rese- och informationsbyrån i New York, under samma anslag uppföres med oförändrat belopp jämväl för nästkommande budgetår. I sitt betänkande avse de sakkunniga att till prövning upptaga frågan, huruvida icke sistnämnda bidrag framgent bör i budgettekniskt avseende sammanföras med övriga statsanslag för hithörande ändamål.

Svensk-internationella pressbyrån.

De sakkunniga ha vid prövningen av Svensk-internationella pressbyråns arbetsprogram och budgetförslag uppmärksammat, att avsevärda belopp av det under upplysningsanslaget uppförda bidraget för upplysningsverksamhet

i Sydamerika utbetalats som anslag till pressbyråns verksamhet i Argentina och Brasilien. Då varken dessa eller från enskilt håll härrörande medel till samma verksamhet tidigare upptagits i någon samlad översikt över byråns inkomster och utgifter, har byrån på de sakkunnigas anmodan utarbetat en den 3 nästlidne mars dagtecknad promemoria, upptagande en sålunda närmare specificerad beräkning av stat för budgetåret 1947/48. Upställningen har följande utseende:

Inkomster.		Kronor
Statsanslag:		
Huvudkontoret	50 000	
Buenos Aires-kontoret (f. n. via Beskickn.)	17 000	
Rio de Janeiro-kontoret (» »)	16 000	83 000
Bidrag från Exportföreningen och enskilda företag i Sverige.....	70 000	
Enskilda bidrag i Buenos Aires	12 000	
» » » Rio de Janeiro.....	14 000	
	<u> </u>	Kronor 179 000

Utgifter.		
Avlöningar och arvoden vid huvudkontoret	62 000	
Arvode till representant i Storbritannien	3 000	
» » » » Finland	1 400	
» » » » Prag	900	
» » » » Egypten	300	
Kostnader för avdelningskontoret i Buenos Aires	33 000	
» » representationen i Rio de Janeiro.....	30 000	
Kontorsutensilier	7 000	
Telegram, telefon och porto.....	23 000	
Hyra	2 700	
Tidningsklipp och prenumeration	1 600	
Bildmaterial.....	5 000	
Diverse omkostnader	6 000	
Oförutsedda utgifter	3 100	
	<u> </u>	Kronor 179 000

De sakkunniga anse, att den verkställda utgiftsberäkningen icke giver rum för några anmärkningar. Likaså finna de sakkunniga, att de skäl, som av exportföreningen förebragts för förslaget att sammanföra de ifrågakvarande tre skilda bidragen till Svensk-internationella pressbyrån till ett enda statsanslag, böra godtagas. Bidraget från Svenska institutet torde med fog kunna betecknas som ett indirekt statsanslag. Det förtjänar att understrykas, att såväl i Kungl. Maj:ts proposition nr 1944:266 med förslag angående Svenska institutets upprättande som i statsverkspropositionerna till 1945 och 1946 års riksdagar uttryckligen förutsatts, att ett bidrag å 15 000 kronor till pressbyrån skulle av institutet beviljas. Såsom redan i det föregående framhållits, synes icke något vägande skäl kunna förebringas för att anslaget till pressbyrån alltjämt skulle belasta institutets budget. Icke heller ha de sakkunniga funnit något att invända mot förslaget, att det sedan december 1945 från utrikesdepartementet utgående extra bidraget å 8 000 kronor för år till byråns franskspråkiga nyhetstjänst numera infogas i det ordinarie anslaget. Genom dessa överföringar skulle alltså Svenska institutets utgiftsstat och upplysningsanslagets övriga delposter reduceras med motsvarande belopp.

Byråns förslag innebär en höjning av statsbidragen med 12 000 kronor, avsedd att möjliggöra en vidgad distribution av bilder och specialartiklar. Enligt de sakkunnigas uppfattning bör detta belopp kunna något nedbringas. Om ökningen begränsas till 7 000 kronor, skulle detta motsvara vad som under innevarande budgetår kommer att från utrikesdepartementet utbetalas till byrån för bilder och artikelmaterial till beskickningarnas och konsulatens informationstjänst. Då de under upplysningsanslaget upptagna medlen för samma ändamål (delpost 8) härigenom minskas med motsvarande belopp, uppkommer icke någon reell ökning av statsutgifterna. Som redan antytts vilja de sakkunniga slutligen, med tanke på önskvärheten av att upplysningsanslagen disponeras på ett tydligt och överskådligt sätt, föreslå, att de genom beskickningarna i Buenos Aires och Rio de Janeiro utanordnade bidragen å 17 000 respektive 16 000 kronor till pressbyråns verksamhet på dessa orter — vilka bidrag hittills utgått under såväl föregående som innevarande budgetår — framdeles infogas i byråns samlade anslag. På enahanda sätt böra de enskilda bidrag, som i Argentina och Brasilien ställas till förfogande, uppföras bland pressbyråns inkomster.

Under hänvisning till vad sålunda anförts förorda de sakkunniga, att för Svensk-internationella pressbyråns verksamhet under budgetåret 1947/48 anvisas ett med $(15\ 000 + 8\ 000 + 7\ 000 + 17\ 000 + 16\ 000 =)$ 63 000 kronor till $(15\ 000 + 63\ 000 =)$ 78 000 kronor höjt statsanslag. Samtidigt understryka de, att samtliga anslagsökningar äro följden av omdispositioner av upplysningsmedlen och uppvägas av lika stora minskningar på motsvarande punkter under upplysningsanslaget.

Departements-
chefen.

Till de av de sakkunniga framförda synpunkterna i fråga om anslaget under nästkommande budgetår till upplysningsverksamhet i utlandet anser jag mig kunna giva min anslutning.

Övervägande skäl synas tala för att anslaget till Svenska institutet icke längre knytes till villkoret, att samma belopp skall inflyta i bidrag från enskilt håll. Reellt innebär detta icke någon förhöjning av statsbidraget för budgetåret 1947/48 men befriar styrelsen från de uppenbara olägenheter, som varit förbundna med hittills rådande osäkerhetstillstånd i fråga om medelstillgången. Vad de sakkunniga i övrigt anført i fråga om institutets budgetberäkningar föranleder icke heller erinran från min sida.

I och för sig hade det varit önskvärt, att jämväl för vad angår Svenska turisttrafikförbundet ett oförändrat anslag kunnat föreslås för nästkommande budgetår i avvaktan på de sakkunnigas slutliga betänkande. De skäl som de sakkunniga anført för en höjning redan nu av anslaget synas mig emellertid övertygande. Den av de sakkunniga till 50 000 kronor begränsade ökningen anser jag mig därför böra tillstyrka.

Övriga förslag från de sakkunnigas sida innebärande av praktiska hänsyn betingade överflyttningar av vissa medelsanvisningar under de olika delposterna synas väl motiverade. Som följd härav skulle den särskilda posten för utgivande av ny upplaga av »Sweden Year Book» bortfalla och beloppet i stället ingå i bidraget till Svenska institutet. Till det samlade anslaget för Internationella pressbyrån skulle överföras 15 000 kronor från

institutet, 33 000 kronor från upplysningsverksamheten i Sydamerika, 7 000 kronor från artikel- och illustrationsmaterial för beskickningar och konsulat samt 8 000 kronor av det till utrikesministerns förfogande stående marginalbeloppet.

Då Tidningarnas telegrambyrå upphört med den förmedling av ekonomiska nyheter, vartill medel hittills beräknats under särskild anslagspost, kan huvuddelen av detta belopp bortfalla. Det arvode som sedan länge utgått med 1 500 kronor för redigering av visst ekonomiskt informationsmaterial till Storbritannien har samtidigt ansetts böra höjas till 3 600 kronor. Anslagsposten reduceras sålunda från 11 500 kronor till 3 600 kronor eller med 7 900 kronor.

Den totala merbelastningen av anslaget skulle sålunda utgöra (+ 50 000—7 900 =) 42 100 kronor, och förevarande anslag, som i gällande riksstat upptagits till 756 000 kronor, beräknas på följande sätt:

	Kronor
1. Bidrag till Svenska institutet för kulturellt utbyte med utlandet (+ 20 000 — 15 000)	455 000
2. Bidrag till Svenska turisttrafikförbundet (+ 50 000).....	200 000
3. Bidrag till den svenska rese- och informationsbyrån i New York	31 100
4. Bidrag till svensk-internationella pressbyrån (+ 15 000 + 33 000 + 7 000 + 8 000).....	78 000
5. Upplysningsverksamheten i Sydamerika (— 33 000)	17 000
6. Redigering av visst nyhetsmaterial rörande Sverige (—7 900).... (Ny upplaga av »Sweden Year Book» — 20 000)	3 600
7. Artikel- och illustrationsmaterial för beskickningar och konsulat (— 7 000)	3 000
8. Till ministerns för utrikes ärendena förfogande (— 8 000 — 100)	10 300
Summa kronor	798 000

Under återopande av vad sålunda anförts får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Upplysningsverksamhet i utlandet angående Sverige* för budgetåret 1947/48 under tredje huvudtiteln anvisa ett anslag av kronor 798 000.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
L. Finnmark.